

Kupci dobili informaciju koliko novca zaista troši bijela tehnika

Projektom "Godišnji indikator troška energije uređaja" na prodajnim mjestima kupci su dobili informaciju o godišnjem trošku rada uređaja koji ima energetska oznaku, kako bi se stimuliralo kupce da odabiru povoljnije i učinkovitije proizvode. Analiza EIHP-a je pokazala da se odabirom između uređaja koji čine prosjek prodaje na tržištu i energetska najučinkovitijih uređaja, može uštedjeti između 40 i 360 kuna godišnje.

Objavljeno: 24.03.2015. - 09:06

Autor: Nina Domazet

Kupujete perilicu, sušilicu rublja ili novi hladnjak? Vidite da je naveden njegov energetska razred, ali ne znate koliko struje ili vode godišnje troši i je li vam se isplati možda neka druga marka uređaja u istom cjenovnom ili energetska razredu. S tom dilemom godinama se susreću kupci bijele tehnike, jer energetska oznaka pomaže, ali ipak, znati koliko zaista novca možeš uštedjeti u odabiru uređaja puno je slikovitiji i konkretniji podatak. Energetska oznaka uređaja daje kupcima informaciju o razredu energetske učinkovitosti, potrošnji energije i druge podatke vezane uz energiju i ključne tehničke specifikacije. Ipak, najvažniji podatak koji kupac najbolje prepoznaje nije dan energetska oznakom, a to je godišnji trošak za energiju potreban za rad uređaja. "Proizvod koji je nešto skuplji može imati niže ukupne troškove u životnom vijeku, jer je učinkovitiji, te stoga ima niži godišnji trošak rada nego jeftiniji proizvod. Međutim, s aktualnim informacijama iz energetske oznake potrošač može samo procijeniti godišnje troškove množenjem potrošnje energije na energetska oznaci s jediničnom cijenom električne energije i/ili vode, koja je jedva poznata među potrošačima. Uključivanje godišnjih troškova na energetska oznaku nije moguće zbog toga što cijene električne energije variraju širom EU-a, kako geografski tako i vremenski, a oznaka je ista za cijelu EU. Dodatno, podaci na energetska oznaci su fiksni nakon što je proizvod stavljen na tržište", pojašnjava Marko Bišćan iz EIHP-a.

Manjkavosti energetska oznaka su svjesni i u Europskoj komisiji, koja je prije nekoliko godina inicirala projekt YAECI, ili prevedeno, "Godišnji indikator troška energije uređaja", koji se proveo u 10 europskih zemalja među kojima je i Hrvatska. Projekt je u Hrvatskoj pokrenut 2012. i dovršen je u ožujku ove godine, a partner projekta u Hrvatskoj bio je Energetski institut Hrvoje Požar (EIHP). Kroz taj projekt, želi se prenijeti potrošačima informaciju o godišnjim troškovima za energiju. Cilj je stimulirati kupovinu

učinkovitih uređaja, posebno onih pristupačnijeg cjenovnog razreda, ali i povećati udjel učinkovitijih uređaja u ponudi. Projektom je bio obuhvaćen kompletan asortiman u kategorijama perilica rublja i posuđa, sušilica, televizora, hladnjaka, zamrzivača i kombinacija hladnjaka i zamrzivača te split sustavi (klima uređaji). Glavna prednost projekta je upravo za potrošače, koji mogu lakše usporediti troškove rada proizvoda kada kupuju novi uređaj i cijene uređaja. Time im se olakšava odabir proizvoda s najnižim ukupnim životnim troškovima uređaja. Također, od njega i distributeri imaju koristi, jer dobivaju dodatni podatak koji će privući pažnju potrošača te imaju jače argumente za prodaju cjenovno više pozicioniranih proizvoda. Dodatno, on potiče uključena energetska što učinkovitijih uređaja u ukupnu ponudu na tržištu.

Sam provedba, prikazivanje troškova rada uređaja, u Hrvatskoj je započela početkom prošle godine. U sklopu projekta uspostavljena je suradnja s dva distributera – E plus d.o.o. sa svojim maloprodajnim brandom Elipso te Svijet medija d.o.o.. Od zastupnika brandova tu je bio Miele d.o.o. koji je prepoznat kao proizvođač s najvećim postotkom energetska visokoučinkovitih uređaja. Institut je naimo napravio baze podataka s godišnjim troškovima rada uređaja, primarno u suradnji s distributerima te dostavio informacije o godišnjem trošku energije u prodavaonicama i preko interneta. U trgovinama na izložbenim primjercima opreme našla se posebna markica s iznosom godišnje potrošnje energije uređaja, a ta informacija bila je dostupna i u internet trgovinama Elipsa i Svijeta medija. Filipa Prebega, koji je radio na projektu ispred EIHP-a pitali smo kolike uštede su prema njihovom izračunu moguće između uređaja višeg i nižeg energetska razreda. "Financijske uštede ovise o velikom broju čimbenika – tehničkim karakteristikama uređaja, načinom i vremenom korištenja od strane kupaca te cijenama za energiju i vodu. U YAEI projektu su uzete tehničke karakteristike i prosječni načini korištenja prema energetska oznaci, kao i prosječne cijene, prema statistici. Ako se uspoređuju troškovi uređaja koji čine prosjek prodaje na tržištu u Republici Hrvatskoj (a to su većinom uređaji A i A+ energetska razreda) i energetska najučinkovitiji uređaji (A++ i A+++ energetska razred) godišnje uštede kreću se između 40 i 360 kuna. Smanjenje troškova ovisi o kategoriji uređaja ali i tehničkim karakteristikama, poput maksimalnog kapaciteta pranja rublja ili korisnom volumena hlađenja. Najniža godišnja smanjenja troška se odnose na perilice rublja i hladnjake, dok se najveće novčane uštede generiraju kod hladnjaka sa zamrzivačem i sušilica rublja", pojašnjava Prebeg. Distributeri opreme bili su zadovoljni inicijativom jer shvaćaju prednost u nuđenju dodatne usluge kupcima, pogotovo u kontekstu društveno odgovornog poslovanja i "zelenog" imidža. S druge strane, anketirani kupci u velikoj većini pozdravili su ovu dodatnu informaciju. Većina smatra da dobivaju informaciju s kojom mogu donijeti informiraniju odluku prilikom kupnje kućanskih uređaja te da postoji određeni utjecaj na završnu odluku o kupnji uređaja.

Zanimalo nas je koja je sudbina energetske oznake na uređajima – hoće li one postati dio "naljepnice" koja se nalazi na uređajima - sadašnjim i budućim modelima, ili je ta informacija bila jednokratna, samo tijekom trajanja projekta. U EIHP odgovaraju da što se tiče danjeg prikazivanja troškova za energiju u vodu, to ovisi o pojedinim distributerima. Trenutno su otvoreni razgovori kako nastaviti dalje pogotovo u svjetlu najavljenog programa sufinanciranja kupnje najučinkovitijih kućanskih uređaja od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU). Gledano na razini cijele Europske unije, u budućnosti se očekuju dopune direktive koje se bavi energetske oznakama kućanskih uređaja, gdje je jedna mogućnost i prikazivanje troškova za energiju i vodu.

Građanima poticaji za energetske učinkovite uređaje

Postoji još jedan benefit YAECI projekta na ovom tržištu, a riječ je o subvencijama kućanstvima za poticanje kupnje visokoučinkovitih uređaja, koje se ove godine dodjeljuju prvi puta. Detaljnije informacije se mogu pronaći na stranicama FZOEU, ali ugrubo se radi o poticaju za nabavku oko 10.000 uređaja s iznosom pojedinačnog poticaja od 500,00 do 800,00 kn. Dodjela sredstava bi trebala biti krajem prve polovine 2015. godine. Kroz YAECI projekt, sufinanciran iz projekta Inteligentna energija Europe, u protekle tri godine sintetizirala su se iskustva, saznanja, benefiti ali i mogući problemi kod poticanja ovog segmenta u cilju racionalizacije potrošnje energije. U godinu dana napravila se sistematizirana studija i analize koje su specifične samo za naše tržište, i zatim se krenulo u pripremu i realizaciju Programa. Samo tako možemo se biti sigurni, da su napravljeni krajnji napor da se prikupljena sredstva u riznici Fonda dijele na primjeren i učinkovit način.

<http://www.energetika-net.com/u-fokusu/res-publica/kupci-dobili-informaciju-koliko-novca-zaista-trosi-bijela-tehnika-20546>